

UN QUART DE SEGLE SENSE FÉLIX

Albert Masó

Enguany es compleixen 25 anys del sobtat traspàs en accident aeri del conegut naturalista Félix Rodríguez de la Fuente, quan filmava els gossos de trineu d'Alaska. Dotat d'un gran carisma personal i d'indiscutibles dots de comunicador, fou pioner de la divulgació de la natura i portà el seu missatge a tots els racons del país, primer i de tot el món, després.

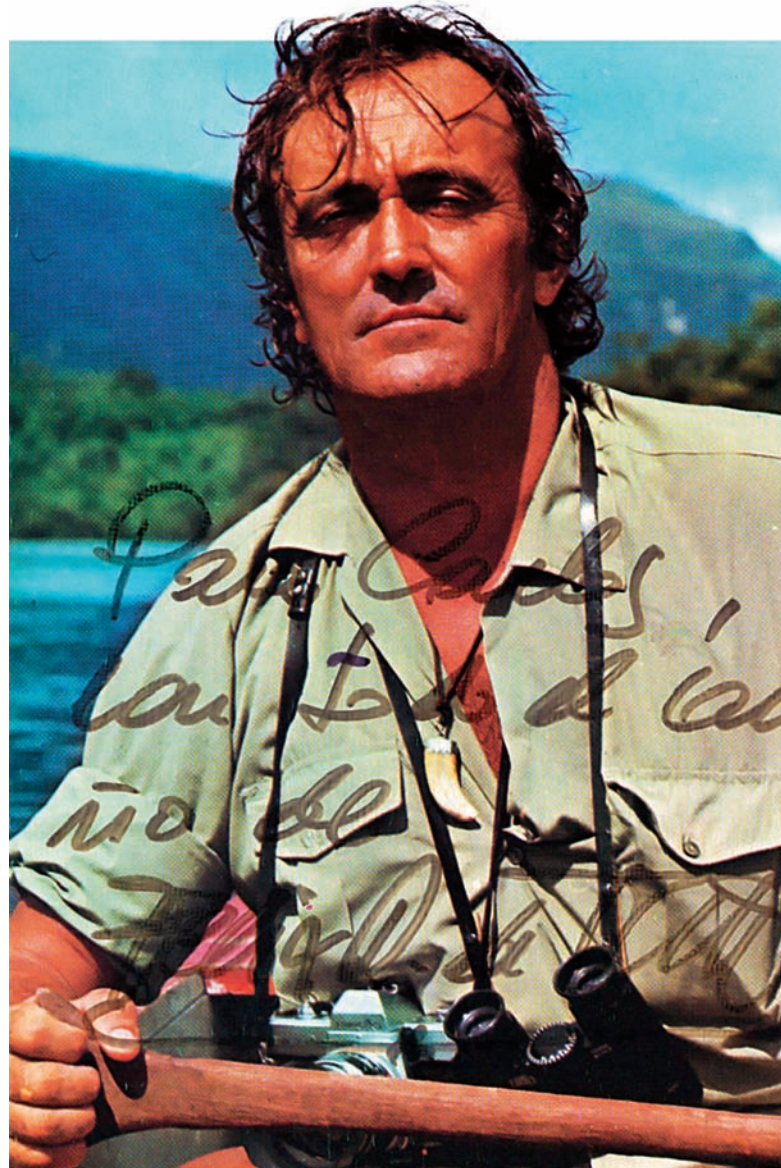
Començà tenint àguiles, falcons i astors a la Casa de Camp de Madrid, i acabà fent-hi un centre de recuperació de fauna. Hi acollia óssos, linxs... i la seva primera parella de llops: Remo i Sibila, que recollí essent cadells de pocs dies i als quals criaria amb tanta dedicació que n'arribà a ser el líder de la llopada.

El 1968 ja tenia un programa matinal a la televisió: *Félix, el amigo de los animales* i també inicià *Fauna*, que li proporcionà el salt a la popularitat. Tot seguit començà les grans sèries: primer, *Planeta azul* i el 1973, *El hombre y la Tierra*. Rodà centenars de capítols que es van emetre per tot el món. I encara trobà temps per als llibres, ja que era un bon escriptor. Destaca *Fauna ibérica y europea*, *La aventura de la vida* (13 volums) i, per sobre de tots, els onze volums de *Fauna* (1970) de tots els continents, que s'han traduït a setze idiomes. En la seva tasca divulgativa seguia el mètode de captar primer la curiositat, després mostrar alguna cosa interessant i finalment despertar amb gran apassionament l'instint conservacionista que tots portem a dins.

Rebé infinitat de premis, alguns d'internacionals, però el que li feia més il·lusió era la creació d'escoles amb el seu nom. Posteriorment, s'han erigit de forma espontània monuments a la seva memòria en multitud d'indrets. I és que va seduir, educar i canviar la mentalitat de tot un poble; poble que més aviat es distingeix per la tossuderia, però que quan estima algú, ho sap demostrar.

En record del quart de segle, International Wild-Life Photography li dedicà el II Simposi de Natura i Fotografia celebrat a Vila-real (Plana Baixa) el passat febrer. Començà amb la projecció de l'episodi sobre el llop de la recordada sèrie *El hombre y la Tierra*.

A continuació, *Kenia Safari* (Rafael Peris i Julio García Robles, qui fou l'ànima del congrés), *España, entorno salvaje* (del gran fotògraf Francisco Mingorance), *Korubo, morir matando* (L. M. Domínguez) i *En misión: el ojo del tigre*, de Mike Nichols «Nick», cedit per National Geographic.

Fotos cedides per Carlos Sanz

Félix Rodríguez de la Fuente s'implicava a fons en tots els seus projectes, però alhora sabia rodejar-se de bons col·laboradors, com Carlos Sanz (esquerra).

«FELIX VA SEDUIR,
EDUCAR I CANVIAR
LA MENTALITAT DE TOT
UN POBLE»

Tot seguit, un fort, sostingut i emotiu aplaudiment seguí les paraules que la seva vídua, Marcelle Permentier, pronuncià amb gran encert. També hi assistí l'equip que treballà en les filmacions televisives, així com la filla, Odile Rodríguez de la Fuente, biòloga formada als Estats Units. Paral·lelament al simposi i des del dia 5 de febrer, es varen poder visitar vuit exposicions: la de les millors fotografies de 2004 de la revista *Naturaleza salvaje*, la del premi per a joves *Karibú* i les sis dedicades a Félix: fauna ibèrica, veneçolana, d'Àfrica oriental, aus de presa, l'evolució humana i l'omnipresent llop.

D'entre les nombroses contribucions, cal remarcar «Aportación del Dr. Félix Rodríguez de la Fuente en Iberoamérica», exposada pel prestigiós Dr. Javier Castroviejo amb la projecció d'*Operación anaconda*; i «Las selvas y sabanas de África», ponència realitzada conjuntament pel conegut primatòleg Dr. Jordi Sabater Pi i qui subscriu aquestes ratlles. Carlos Sanz, en representació de l'equip de col·laboradors de Félix, exposà «Las filmaciones de *El Hombre y la Tierra*», acompanyat del documental *El hombre y el lobo*. Al conegut naturalista Joaquín Araujo se li concedí el premi «Amigo Félix».

■ BALLANT AMB LLOPS... AMB DAVID MECH

Com veiem, tot semblava girar al voltant d'aquest cànid i només faltava el protagonista del segon dia: David Mech, prestigiós biòleg i escriptor nord-americà, autoritat mundial sobre els llops. Ens obsequià amb la ponència «El lobo: ecología y comportamiento de una especie en peligro», amb una pel·lícula sobre l'estudi d'una població de llops blancs que va fer en una illa propera al Cercle Polar Àrtic, a l'oest de Groenlàndia, i finalment amb una xerrada sobre el tema. Aquesta fou traduïda amb gran encert i habilitat pel company Marcos G. Meider «Markitos». En conjunt, va ser una intervenció molt reeixida. Posteriorment, tots vàrem aprofiri-

tar la presència de David Mech per cosir-lo a preguntes durant el dinar, el sopar i els recessos. S'ha de reconèixer que sempre va estar a l'altura i aguantà l'allau de qüestions que li va caure al damunt. És un luxe poder conversar directament

amb un naturalista d'aquesta categoria.

Entre els nombrosos fotògrafs que desfilaren per explicar llurs tècniques i mostrar multitud d'imatges, destaquen l'internacionalment reconegut Paco Márquez, qui ens brindà *Nepal: tierra de dioses y montañas*. Jordi Agustí (Institut de Paleontologia M. Crusafont) i Andrés Santos (Universitat Jaume I) presentaren *La evolución humana*; Fran Nieto: *Galicia, ¿vacas y marisco?*; Carlos Oltra y Manuel García: *L'albufera de València*; José Luis Rodríguez: *Naturaleza en acción* i Joaquín Sánchez i Víctor González: *Fotografiando abejarucos*.

El president de l'Asociación Española de Fotógrafos de Naturaleza (AEFONA), Fernando Barrios «Warrior», va exposar «Pasado, presente y futuro de Aefona», junt amb l'audiovisual *Cazadores de luz*. Valorem sincerament aquesta col·laboració perquè representa un important punt d'inflexió en les relacions institucionals entre IWP i Aefona, que sens dubte tenen un immillorable futur.

En una nit de gala, presentada per Elizabeth Gallo «Lizzy» i l'actor Sergi Caballero, es van lliurar els premis a les millors fotografies i trajectòries personals. El darrer dia, la Sociedad de Fotografía de Naturaleza de Argentina (FNA) oferí *Argentina* i R. Hartasánchez, *Trampeo fotográfico del oso pardo en la cordillera Cantábrica*. El prestigiós fotògraf mallorquí Miquel Àngel Dora ens va deleitar amb el seu *Instantes de luz* i l'expert submarinista José Antonio Moya (Universitat d'Alacant) i Ana Ramos (Instituto Español de Oceanografía) ens brindaren un viatge en el vaixell *Hespérides* amb el documental *Antártida, la vida en el límite*, premiat en la darrera biennal internacional de cine científic de Ronda (organitzada per Unicaja). I com a cloenda, una preciosa guinda: *Pirineos, 10 años en la montaña*, de l'incansable Francesc Rosés «Tato».

De personatges famosos n'hi ha molts, però d'aquí a 25 anys qui recordarà els babaus que surten als programes-brossa? A Félix sí que el recordem. Per això *Naturaleza salvaje* li ha dedicat el dossier fotogràfic del número 16 (setembre-octubre) i per això MÈTODE li dedica aquestes ratlles. I és que Félix no és que fos famós, és que és inoblidable.

No volem acabar sense remarcar la importància que té en la conservació del seu llegat la Fundación Félix Rodríguez de la Fuente (www.felixrodriguezdelafuente.com). ☺

Albert Masó. Biòleg i fotògraf de la natura.

© A. Masó

© Elisabeth Gallo

Esquerra: Marcelle Permentier, la vídua de Félix, fa entrega del premi «Amigo Félix» a un dels seus col·laboradors, Joaquín Araujo. Dreta: Albert Masó lliura a David Mech el llibre sobre el llop que ha corregit i adaptat a la península Ibèrica. Es tracta de «El lobo», de Jean-Marc Landry (Ed. Omega, 2004), que recull els darrers descobriments sobre la biologia d'aquest cànid.